

УДК 687.02

ОЛЬГА ВОЛОШИНА

Харківський фаховий коледж технологій та дизайну, Україна

ЧИННИКИ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ РІВЕНЬ ВИКОРИСТАННЯ МАТЕРІАЛІВ

Мета. *Аналіз впливу різних чинників на рівень використання матеріалів у підготовчо-розкрійному виробництві швейних підприємств.*

Ключові слова: *підготовчо-розкрійне виробництво, текстильні матеріали, чинники використання матеріалів.*

Постановка завдання. Швейна промисловість є матеріаломісткою галуззю промисловості. У собівартості швейного виробу вартість тканини становить 85-90%. Тому слід приділяти істотну увагу резервам економії предметів праці швейної промисловості, бо рівень використання матеріалів через собівартість значно впливає на такі найважливіші показники діяльності підприємств, як прибуток і рентабельність [1].

Методи досліджень. Методами дослідження є аналіз літературних джерел, інформаційних матеріалів, спостереження, зрівняння, узагальнення отриманих даних.

Результати досліджень. Чинники, які визначають витрату матеріалів на одиницю продукції у швейній промисловості (рис. 1), поділяються на дві великі групи: чинники, що залежать від виробництва, і чинники, що не залежать від виробництва; але є і чинники змішаного типу (економічність моделей і конструкцій), які лише частково залежать від підприємств.

Якість вихідних матеріалів, як чинник має найважливіше значення. Якщо куски матеріалів мають неоптимальну довжину, текстильні дефекти і, як наслідок, умовні або фактичні відрізи, нестандартність за шириною або значні відхилення ширини матеріалу у куску, то все це спричиняє збільшення нераціональних залишків в процесі розрахунку кусків, числа однокомплектних розкладок. А це, безпосередньо, збільшує витрату матеріалів на одиницю продукції.

Чинники, що залежать від виробництва																				
Економічність конструкцій	Методи нормування			Техніка і організація підготовчо-розкрійного і швейного виробництва																
				Співвідношення великих і малих деталей в комплект	Форма контурів окремих деталей (кривизна, нахил ліній зрізу до ліній основи)	Величина сумарної площі деталей	Методи визначення величини внутрішніх випадів (середньої величини)	Точність вимірювання площі лекал	Ступінь обуртованості нормативів витрат тканини при настильній	Методи комбінування і кількість комплексів лекал в розкладці	Точність промірювання довжини куска	Точність промірювання ширини куска	Умови зберігання тканини	Комплектування настилів (підбір тканини у настилі за шпирною)	Розмір настилів (довжина і висота)	Способи настилення	Способи нанесення контурів лекал	Технічне оснащення операцій підготовки і розкріювання тканин	Наявність одиночних розкладок	Кваліфікація розкладальників, настильників, та ін.
Довжина кусків тканини	Ширина кусків тканини	Нестандартність шпирів тканин в куку	Структура поверхні тканини	Підвищена усадка або розтягання тканини	Наявність дефектів на тканині	Шкала розмірів і зростів	Економічність моделей і конструкцій, розроблених фірмово-замовником	Розмір замовлення												

Рис. 1. Класифікація чинників, що визначають рівень використання матеріалів

Удосконалення конструкції виробів полягає у виявленні можливих змін в конфігурації деталей, які задовольняли б всім пред'явленим до конструкції вимогам, а також забезпечували б мінімальну кількість міжлекальних випадів в розкладці. Мінімальна їх кількість досягається також об'єднанням різних моделей в одній багатокомплектній розкладці, особливо моделей з різним співвідношенням дрібних і крупних деталей у комплектах лекал.

Точність встановлення довжини і ширини кусків впливає на ступінь ефективності використання тканини за шириною і довжиною. Впровадження автоматизованого настільно-розкрійного комплексу (АНРК) дозволяє знизити витрату тканини на 0,5 % (на один виріб).

Висновок. Раціональне використання матеріальних ресурсів є найважливішим фактором підвищення ефективності виробництва. Тому впровадження адаптивних конструкцій, раціональних об'єднань виробів у розкладах, впровадження найновішого обладнання, яке підвищує точність промірювання, сучасних АНРК допомагають усунути зайві втрати.

Література

1. Технології експериментального та підготовчо-розкрійного виробництва швейної галузі : навч. посіб. / С. М. Березненко, О. І. Водзінська, Л. Б. Білоцька, С. Ю. Лозовенко. Київ : КНУТД, 2023. 340 с.